

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 88.214 van 23 juni 2000

A. 69.599/VIII-1616

In zake : **GAUTIER** Pascal,

die woonplaats heeft gekozen bij de ACOD
Fontainasplein 9/11
1000 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
Minister van Landsverdediging.

DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER,

Gezien het op 28 juni 1996 ingediende verzoekschrift, waarbij Pascal GAUTIER de nietigverklaring vordert van het “koninklijk besluit van 25 april 1996 tot uitvoering van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst, inzonderheid van artikel 3, § 2, ervan”;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer HERBIGNAT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 11 januari 2000 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 26 april 2000, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 19 mei 2000;

Gehoord het verslag van mevrouw DAURMONT, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. DETRY, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van luitenant-kolonel GERITS, militair administrateur, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer HERBIGNAT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten aan het geding ten grondslag liggen :

Verzoeker, die eerste sergeant-majoor is, is sedert 1 september 1993 vast afgevaardigde bij de Algemene Centrale der Openbare Diensten (A.C.O.D.) en is in die hoedanigheid helemaal vrijgesteld van dienst bij de krijgsmacht.

Op 1 mei 1996 wordt in het Belgisch Staatsblad het koninklijk besluit bekendgemaakt van 25 april 1996 tot uitvoering van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst.

Diezelfde dag wordt die tekst van kracht samen met de bepalingen van de voornoemde wet die nog niet in werking getreden waren.

Dit koninklijk besluit heft het koninklijk besluit op van 5 januari 1982 betreffende de erkenning van de vakorganisaties van het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst, het koninklijk besluit van 20 oktober 1964 tot oprichting van een commissie van advies voor het militair personeel van de land- de lucht- en de zeemacht van de medische dienst en het koninklijk besluit van 11 augustus 1994 tot oprichting van de controlecommissie bedoeld in artikel 11 van de wet van 11 juli 1978.

Artikel 3, §§ 1 en 2, van dit koninklijk besluit luidt als volgt :

“ Art. 3, § 1. Elke vakorganisatie die de erkenning vraagt, zendt, bij een ter post aangetekend schrijven, een brief naar de minister.

De professionele syndicale organisaties vermelden in hun aanvraag de datum waarop hun statuten en de lijst van hun verantwoordelijke leiders in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt werden.

§ 2. De syndicale organisaties bewijzen dat zij voldoen aan de voorwaarden opgelegd door artikel 12, eerste lid, 1°, 2° en 3° van de wet, door bij hun aanvraag een lijst te voegen met de namen, de adressen en de handtekeningen van ten minste één procent van het militair personeel.

De drie categorieën van dit personeel moeten ten belope van ten minste vijf procent van de ingezamelde handtekeningen vertegenwoordigd zijn”.

Het voornoemde artikel 3, § 2, vormt de bestreden handeling;

Overwegende dat de verwerende partij twee excepties van niet-ontvankelijkheid opwerpt; dat enerzijds, volgens haar, verzoeker geen persoonlijk, functioneel of rechtstreeks belang heeft aangezien het beroep betrekking heeft op de vakorganisaties zelf en niet op het statuut van een vakbondsafgevaardigde; dat de verwerende partij opmerkt dat de organisatie waarvan verzoeker deel uitmaakt geen memorie heeft overgelegd en binnen de opgelegde termijnen de lijst heeft neergelegd waarvan verzoeker in eigen naam de verplichting van neerlegging betwist; dat zij zich afvraagt wat het voordeel is dat verzoeker zou halen uit de nietigverklaring aangezien de lijst reeds zonder bezwaar door de organisatie waarvan hij deel uitmaakt overgelegd is; dat zij zich dezelfde vraag stelt wat betreft het nadeel; dat de verwerende partij anderzijds opmerkt dat het verzoekschrift, dat steunt op een enkel onontvankelijk middel, zelf ook onontvankelijk is; dat zij tot slot in haar laatste memorie opmerkt dat er geen bewijs voorhanden is dat de A.C.O.D. een mandaat verleend heeft om in rechte op te treden;

Overwegende dat verzoeker daarop antwoordt dat heel wat personen beroep kunnen instellen tegen verordenende rechtshandelingen en dat hoewel in principe een sociale entiteit zonder rechtspersoonlijkheid niet kan optreden voor de Raad van State, een leider van een beroepsorganisatie op grond van een functioneel belang kan optreden om de prerogatieven van die vereniging te verdedigen; dat hij aangeeft dat de bestreden handeling verband houdt met de regels voor de erkenning van de vakorganisatie waarvoor hij als leider de verantwoordelijkheid draagt en dus rechtstreeks en functioneel op hem van toepassing is; dat volgens hem de neerlegging van de ledenlijst door de vakorganisatie geen enkele instemming ermee van zijnentwege inhoudt aangezien het voorrecht van de uitvoerbare kracht verbonden aan de administratieve handeling

hem ertoe verplichtte, teneinde de veiligstelling van zijn rechten te waarborgen; dat hij van oordeel is dat de nietigverklaring zou leiden tot de intrekking van de ledenlijst en de eerbiediging van het privé-leven en de vrijheid van vereniging zou mogelijk maken, die beide door de Grondwet gewaarborgd worden;

Overwegende dat verzoeker in zijn hoedanigheid van verantwoordelijk leider van de vakorganisatie die hij vertegenwoordigt, belang heeft bij het beroep; dat het belang dat hij kan aanvoeren te koppelen valt met het functioneel belang als dusdanig, aangezien de bestreden voorwaarde verband houdt met de voorwaarden voor de erkenning die het mogelijk maken om de vakorganisaties te erkennen nog vóór de vaststelling van hun representativiteit, zoals voorgeschreven wordt door de wet van 11 juli 1978, en de rol te spelen die hen door deze wet is toegewezen; dat uit de neerlegging, door de vakorganisatie die de verzoeker vertegenwoordigt, van de lijst waarin door de bestreden bepaling wordt voorzien geen enkele conclusie getrokken kan worden wat betreft het belang van verzoeker; dat immers artikel 3, § 2, van toepassing was en dat de vakorganisatie zich daaraan behoorde te onderwerpen teneinde de prerogatieven te kunnen uitoefenen waarop ze aanspraak kon maken; dat het voordeel dat de nietigverklaring zou opleveren in verband behoort te worden gebracht met artikel 5 van het koninklijk besluit van 25 april 1996, waarvan artikel 1, 1°, bepaalt dat de erkenning wordt ingetrokken wanneer wordt vastgesteld dat de vakorganisatie niet meer beantwoordt aan een of meerdere voorwaarden waarin voorzien wordt door artikel 12, eerste lid, 1° tot 5°, van de wet van 11 juli 1978, waarvan het bewijs onder meer geleverd wordt door de neerlegging van de lijst waarin voorzien wordt door de bestreden bepaling; dat tot slot, wat betreft de vertegenwoordiging van de A.C.O.D. door verzoeker, laatstgenoemde het uittreksel heeft neergelegd van het proces-verbaal van 5 juni 1996 van het Vast Secretariaat van de sector Ministeries, waarbij hem de bevoegdheid is verleend de A.C.O.D. te vertegenwoordigen in het onderhavige beroep; dat de excepties niet gegrond zijn;

Overwegende dat verzoeker een enig middel ontleent aan de schending van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst en aan de onbevoegdheid van de steller van de handeling; dat hij stelt dat de bestreden handeling de vakorganisaties die aangesloten zijn bij een vakorganisatie die vertegenwoordigd is in de Nationale Arbeidsraad de verplichting oplegt om aan te tonen dat de vakorganisatie ten minste 1 % vertegenwoordigt van het militaire personeel en dat de drie categorieën van dat personeel voor ten minste 5 % van de vertegenwoordigde militairen

vertegenwoordigd zouden zijn, terwijl de wet van 11 juli 1978 geen enkele telling voorschrijft voor dat soort organisatie, evenmin als een vertegenwoordigingspercentage binnen de categorieën van het militair personeel; dat hij opmerkt dat deze wet in de artikelen 5 en 12 ervan de voorwaarden bepaalt voor de erkenning en de representativiteit van de vakorganisaties van het militair personeel en de Koning machtigt om de procedures vast te leggen die toelaten na te gaan of voldaan is aan die voorwaarden door de vakorganisaties die aangesloten zijn bij een vakorganisatie die in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigd is; dat hij bovendien aanvoert dat uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat er geen telling behoort te worden gedaan, noch een verspreiding moet gebeuren van een lijst met aangeslotenen, aangezien de wet integendeel ertoe strekt het representatieve karakter van die vakorganisaties ambtshalve te erkennen; dat volgens de verzoeker de bestreden procedure strijdig is met de beginselen die vastgelegd zijn in artikel 6 van het Europees Sociaal Handvest en met Verdrag nr. 151 betreffende de bescherming van het vakverenigingsrecht en procedures voor het vaststellen van arbeidsvoorwaarden in de openbare dienst, aangenomen te Genève op 27 juni 1978, die ertoe strekken de erkenning te begunstigen van de vakbondswerking en de collectieve verhoudingen in de openbare diensten;

Overwegende dat de wet van 11 juli 1978 de vakorganisaties die aangesloten zijn bij een vakorganisatie die in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigd is geen automatische representativiteit toekent, maar hen op voorhand onderwerpt aan de erkenningsverplichting, in overeenstemming met de voorwaarden die zijn vastgelegd in artikel 12, eerste lid, 1° tot 5°; dat zich in dat verband in het beroep in feite twee kwesties aandienen die van elkaar onderscheiden behoren te worden: enerzijds de kwestie van de mededeling van een naamlijst en anderzijds die van de vaststelling van een vertegenwoordigingspercentage bepaald op minstens 1 % van het militair personeel en op 5 % van de verzamelde handtekeningen voor elk van de categorieën van het militair personeel; dat wat betreft de mededeling van een naamlijst, gesteld moet worden dat deze verplichting strijdig is met de artikelen 19 en 27 van de Grondwet, die de vrijheid van meningsuiting en het recht van vereniging waarborgen, alsook met de artikelen 8 en 11 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, welke bepalingen van openbare orde zijn; dat wat betreft de vaststelling van de vertegenwoordigingspercentages, uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 11 juli 1978 duidelijk blijkt wat de bedoeling van de wetgever is geweest; dat een amendement dat op 2 februari 1978 ingediend was en dat ertoe strekte de vakorganisaties die aangesloten waren bij een vakorganisatie die vertegenwoordigd was in de Nationale Arbeidsraad een voorwaarde inzake de representativiteit op te

leggen die verband hield met het bestaan van een aantal bijdrageplichtige leden dat ten minste 10 % van het militaire personeel vertegenwoordigde, afgewezen is tijdens de discussie in de commissie (Gedr. St. Kamer, 1977-1978, nr. 149/5, blz. 5 en 6); dat bij die gelegenheid de Minister van Landsverdediging herhaald heeft dat ambtshalve representatief geacht worden de vakorganisaties die representatief zijn voor het openbaar ambt en daarenboven de beroepsvereniging die het grootste aantal bijdrageplichtige leden in actieve dienst telt voorzover zij tenminste 10% van het geheel van het bedoelde personeel vertegenwoordigt; dat de minister daaraan heeft toegevoegd dat het in het belang van het land is dat de vakorganisaties die als representatief beschouwd worden voor het geheel van het overheidspersoneel en die zitting hebben in de Nationale Arbeidsraad, eveneens de facto erkend zouden zijn als zijnde representatief voor het militair personeel; dat het volgens die verklaringen immers uitgesloten is dat vakorganisaties die meespelen op het intersectoraal vlak niet zouden toegelaten worden hun stem te laten horen op sectoraal vlak; dat daaruit volgt dat de wetgever duidelijk uiteengezet heeft dat de vakorganisaties die aangesloten zijn bij een vakorganisatie die vertegenwoordigd is in de Nationale Arbeidsraad representatief waren, onder voorbehoud dat voldaan wordt aan de erkenningsvoorwaarden gesteld in artikel 12 van de wet, en dit ongeacht het aantal leden ervan; dat de Koning overigens die organisaties geen minimaal, algemeen of per categorie vastgesteld representativiteitspercentage kon opleggen; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt artikel 3, § 2, van het koninklijk besluit van 25 april 1996 tot uitvoering van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst.

Artikel 2.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde koninklijk besluit.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op
drieëntwintig juni tweeduizend door :

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl.HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.